

A színek és fények bűvöletében

Polgáry Géza, akit állandóan hajtott a „művészek vándorösztöne”

A festőművész élete a korabeli sajtó tükrében

2019-ben volt 100 éve, hogy Jászberény egyik híres szülöttje, Polgáry Géza messze távolban, az Újvilágban elhunyt. Korának egyik leghíresebb portréfestője volt. Jászberény legendás képviselőjétől egy volt amerikai elnökig sok híres ember portróját megfestette. Mint ahogy rövid tanulmányunk címében is utaltunk rá, csak úgy jellemezhetjük őt a legtalálósabban: állandóan hajtotta „művészek vándorösztöne”. Napjainkban, ha egy aukción nagy ritkán Polgáry Géza egy-egy festménye felbukkan, akkor garantáltan a műgyűjtők igen magas áron egymást túllicitálva vásárolják meg azt. Arra vállalkozunk ebben a cikkben, hogy róla és művészetéről a korabeli sajtó által leírtak alapján felidézünk életének legérdekesebb mozzanatait. Tudjuk, hogy művészetéről már sokat leírtak a legfőbb alkotásait értékelő művészettörténészek. Egyszerű célunk az, hogy kalandos életének eddig kevésbé ismert tényeivel is megismertessük az érdeklődőket.

CSALÁDJA, GYERMEKKORA ÉS TANULMÁNYAI

Polgáry Géza 1862. február 20-án Jászberényben született. Édesapja, Polgáry Ferenc ismert könyvkötő, könyvkereskedő és lapkiadó volt. Ő volt Jászberény első sajtóorgánumának, a *Jászkunság* című hetilapnak a vezető szerkesztője. Az újság nemcsak Jászberény, nemcsak a Jászság, de a Kiskunság és a Nagykunság híreit is rendszeresen közölte. Abban az időben a lakosság igen kevés százaléka olvasott rendszeresen hetilapot. A kevés előfizető ellenére 1868-tól egészen 1875-ig rendszeresen megjelent a lap.¹ Később a lapkiadással felhagyott és már csak könyvkötőként dolgozott. Édesanyja Mező Zsuzsanna volt. Szüleinek háza a mai Hold utcában állt, de az épületet már régebben lebontották. Népes családban nevelkedett, apjának első házasságából három féltestvére és a második házasságából négy édestestvére alkották a népes gyereksereget. Tanulmányait a jászberényi református elemi iskolában kezdte. A jászberényi főgimnáziumba csak elég későn, az 1874/75-ös tanévben kezdte meg tanulmányait. Ekkor már 12 éves volt. Csak három évet végzett el és utána ki is maradt. Hogy miért hagyta ott a gimnáziumot, annak a pontos okát ma már nem tudjuk. Nagy valószínűséggel beállt dolgozni édesapja vállalkozásába. Egy olyan nyughatatlan művészember, mint amilyen Polgáry Géza volt, ezt a fajta munkát nem sokáig szerette.

Művészi tehetsége korán jelentkezett, már gyerekkorában elkezdte a festést, még saját maga készítette festékekkel. Nyilván hatással lehetett rá édesapja is, aki szintén próbálkozott festéssel, híres művészek képeit másolgatta. Tanítás és irányítás nélkül festett gimnáziumi

1 Farkas Ferenc: A jászsági nyomdák krónikája (1867–1949). Jászok Egyesülete–Városi Könyvtár és Információs Központ, Budapest–Jászberény, 2010. 30–33.; továbbá: http://www.tutihir.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=4732:jaszberenyi-sajtoertenet-jaszkuert-20-eves-jubileumara&catid=71:itthon&Itemid=100

ziumi évei és katonai ideje alatt is. A korabeli sajtóból azt is megtudhatjuk, hogy 1885-ben egy műkedvelői előadás keretében egy népszínműben is fellépett.² A színészet iránti szeretete és vágya a későbbiekben többször előtört belőle.

1882-ben hagyta el először Jászberényt. Túlfűtött ambícióját nem elégítette ki a szülővárosa, vagy inkább szűknek és szürkének találta. Először Bécsbe ment, ott egy évig katonáskodott. Mi volt ezzel a célja, azt egész pontosan nem tudjuk, de egy türelmetlen fiatal talán így akart az ismeretlenségből kiemelkedni, és talán megpróbált katonai karriert csinálni. Mint későbbi életében oly sokszor előfordult, ha a siker elmaradt, azonnal visszatért szülővárosába. Az új dolgok megismerésének állandó vágya hajtotta, és nyilvánvalóan a művészi kalandvágy is benne volt.

Egy fontos esemény történt vele szűkebb hazájában. 1883 őszén a neves gróf Zichy Nándor ellátogatott Jászberénybe, politikai korteskedési céllal. Látogatása során bemutatták neki a fiatal tehetséges festőt. Zichy gróf a művészetet szerető és a művészeket anyagilag is nagyvonalúan támogató mecénás volt. A fiatal Polgáry Géza a nagy mecénással való találkozásakor ügyesen feltalálta magát: az egyik festményét neki ajándékozta és kérte személyes pártfogását.

FESTÉSZETI TANULMÁNYAI BUDAPESTEN

Sokirányú tehetségéből a festészet tört utat: 1885-ben állami segéllyel felvételt nyert az Országos Magyar Királyi Mintarajztanoda és Rajztanárképezdébe.³ A Képzőművészeti Főiskola elődjét már jó tíz éve egy vérbeli művészember, Kelety Gusztáv irányította. Ő rakta le a művészeti iskola alapjait és az intézmény első igazgatója volt. Kelety kinevezése előtt alaposan felkészült jövőbeli feladatára. Az akkori kultuszminiszter – báró Eötvös József – megbízásából sok helyen megfordult Európában és komoly tapasztalatokat gyűjtött. Előszörban a képzőművészeti akadémiák és iparművészeti intézetek munkáját tanulmányozta. Felvértezve számos nemzetközi tapasztalattal, egy nagy tekintélyű művészeti akadémiát szervezett. Hősünk tanulmányainak megkezdésekor már ebben az iskolában tevékenykedett, ahol a jövő művészeket felkészült tanárok és nagy tekintélyű művészek oktatták. 1887-ben Polgáry is benne volt abban a 25 fős, kiválasztott növendékgárdában, akik 100 és 300 forint közötti összegben művészeti segélyt és ösztöndíjat kaptak.⁴ Festészeti tanulmányai során Székely Bertalan és Lotz Károly voltak a mesterei.

AZ ELSŐ VISSZATÉRÉS JÁSZBERÉNYBE

Közel négyéves pesti művészeti tanulmányairól kevés információnk van, de azt tudjuk, hogy végzés után, 1889-ben ismét visszatért szülővárosába, Jászberénybe. Első festő műtermét a Kőhídnál lévő Gyurkóczky-házban (ma Csák-házként ismert) rendezte be. Itt tartotta 1890-ben első kiállítását is. Az elsők között kiállított művei közül a *Dinamit robbantás áldozatai* című allegorikus kompozíció volt a legismertebb. A festményén egy olyan tragikus eseményt örökített meg, amelyről a korabeli országos sajtó is igen részletesen beszámolt. Festményeinek kiemelt témája volt a Zagyva-parti táj és szülővárosának számos

2 Műkedvelői előadás Jászberényben. Budapesti Hírlap 1885. 232. sz. 2.

3 A minta-rajziskolából. Fővárosi Lapok 1887. 233. sz. 175. A mintarajziskola első igazgatója Kelety Gusztáv, aki nemrég vette át az iskola vezetését.

4 Uo. 175.

részlete. A városi előkelőségekről gyakran készített portrékat. Későbbi pályafutásában a portréfestés hozta meg számára az igazi hírnevet.

ELSŐ PÁRIZSI TANULMÁNYÚTJA (1891–1892)

Mint minden festő, ő is arra vágyott, hogy minél hamarabb eljusson a dicsőséget és a világsikert hozó Párizsba, „a művészek örök városába”. Első párizsi útja során a Jean Paul Laurens által vezetett iskolába került, ahol még mesterei voltak: Louis-Joseph-Raphaël Collin, Gustav Court és André Ménard. Mindhárman nagyszerű tanárok és kiváló festőművészek voltak. Itt kitüntetéssel végezte el a tanulmányait, ennek egyik nagyszerű és kézzelfogható bizonyítéka, hogy elnyerte a Colarossi Akadémia⁵ első osztályú érmét.

A MILLENNIUMI ÉVEK BUDAPESTEN

Sikeres párizsi tanulmányai után visszatért Pestre, és ha rövid időre is, de lakást és műtermet vásárolt. Első műterme és lakása az Üllői úton volt. Sűrűn váltogatta lakásait. A millennium évében, mint mindenütt az egész országban, a hazafias érzelem megsokszorozódott. Ennek egyik szemléletes példája, hogy a magyar történelmi nagyságok nevezetes cselekedeteit színpadokon megelevenítették. Ezekben a színjátékokban a magyar képzőművészek is szerepeltek, kiemelten vett bennük részt Polgáry Géza is, akiből újra előtört a műkedvelő színész. Az egyik alkalmi darabban, amely a Rákóczi-szabadságharc elbukása utáni bujdosás időszakában játszódik, a nagyságos fejedelmet kísérő egyik emigráns szerepét játszotta el.⁶

Már lassan több mint tíz év telt el, hogy elvégezte a művészeti főiskolát, amikor 1899-ben a *Budapesti Hírlap* tudósítója meglátogatta pesti műtermében az akkor már országosan is ismertté vált festőművészt. Műterme ekkor már egy újabb helyen, a Zerge utcában volt. Polgáry Géza ebben az időben igen termékeny naturalista táj- és figurális festő volt. Képeit rendszeresen kiállították a Műcsarnokban és a Nemzeti Szalon által szervezett kiállításokon. A róla írt cikkekben kiemelték, hogy „egy egész sora készült el a legsikerültebb arcképeknek, amelyek művészi kivitelükben számot adnak a fiatal művész tehetségéről és keresettségéről”.

Első híres képe, amely alapján felfigyeltek rá, a *Kaszárnya áristom* című festménye volt. A millenniumi kiállítást is meglátogató Ferenc József uralkodó felfigyelt az egyik művére. Annyira megnyerte őfelsége tetszését, hogy az uralkodó bevett szokásához híven rögtön meg is vásárolta ezt a festményt magánképtára számára. Egy évvel előtte festette meg a *Szökött katona* című nagy méretű festményt, amely olyan nagy tetszést aratott, hogy a Nemzeti Szalon vidéki tárlatainak egyik fő látványossága volt. Korábban már megfestette Kossuth Lajos arcképét egy vidéki törvényhatóság megbízásából. Polgáry művészetére ekkor már felfigyelt az igen befolyásos Wlassics Gyula kultuszminiszter, és ez nemcsak egy művészi elismerésben (díjban) mutatkozott meg, hanem egyre több művészi munkára kapott megbízást.⁷

5 Már megint kitüntetett magyar festők. Budapesti Napló 1903. 13. sz. 11. A Colarossi Akadémia egy művészeti iskola volt Párizsban, amelyet a XIX. században alapított Filippo Colarossi olasz szobrász. Forrás: Wikipédia.

6 II. Rákóczi Ferenc bevonulása Konstantinápolyba. Budapesti Hírlap 1896. 227. sz. 8.

7 Polgáry Géza festőművész műterme. Budapesti Hírlap 1899. 346. sz. 302.

1898-ban az országos sajtó is részletesen beszámolt a festők egy szép, nemes cselekedetéről. A művészek mindig összefognak, ha egyik kollegájuk az élet viharos sodrában bajba kerül. Ezt példázta a szerencsétlen sorsú Mesterházy Kálmán esete: elhunyt után a művésztársai a támasz nélkül maradt édesanyját folyamatosan anyagilag segítették és támogatták. Ebben a nemes cselekedetben aktívan vett részt Polgáry Géza is.⁸

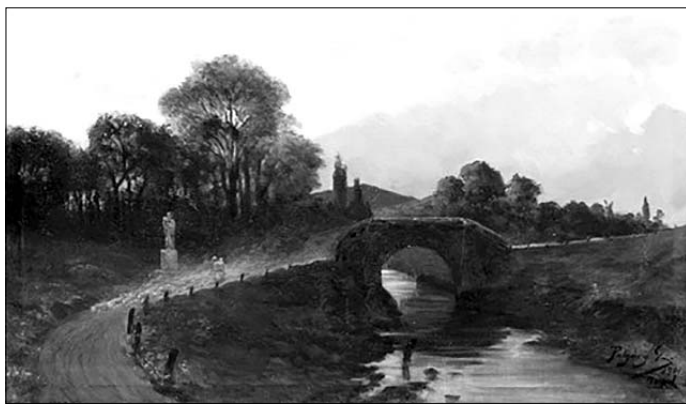
A *Nagybánya és Vidéke* című újság 1900. évi 8. száma arról számolt be, hogy Óváry József képkiadó tulajdonos megrendelésére megfestette a *II. Rákóczi Ferencz diadala* című történelmi festményt. A mű a szabadságharc azon nevezetes eseményét ábrázolta, amikor Kassánál a győztes kuruc hadak élén a nagyságos fejedelem belovagolt a városba, balján gróf Bercsényi Miklós, jobbján pedig Károlyi Sándor fővezérei szerepeltek a képen. A fejedelmet a kassai vár népes küldöttsége fogadta, a polgármester jelképesen egy párnán adta át a vár kulcsát, a legyőzött német generális pedig a kardját nyújtotta át.⁹

Párizsból az útja újra vissza szülőföldjére, Jászberénybe vezetett. A visszatérése után két nagy hatású vidéki kiállításon is bemutatott festményeit, először Szegeden, majd Aradon. A szegedi kiállítást a kultúrpalotában rendezték meg, és ez volt a Szegedi Képzőművészeti Egyesület első nagy tárlata. A megnyitóra neves fővárosi vendégek is érkeztek. Kadosa-Lippich Elek¹⁰ volt a kultuszminisztérium részéről a kiállítás megnyitójának egyik kiemelt vendége. A szegedi művészetet kedvelő polgárok is nagy érdeklődést tanúsítottak. A sajtó beszámolója szerint a kiállítás napján alig lehetett mozogni, olyan sokan vettek részt a megnyitón. A nagy gyűjteményes tárlaton közel 250 festmény szerepelt, a leghíresebbek Grünwald Béla, Ferenczy Károly és Glatz Oszkár művei voltak. A Nemzeti Szalon Aradon rendezte a következő tárlatot, ahol a szegedi kiállítás képeit „átköltöztették” a szomszéd városba. A kiállítás megnyitójának ünnepi beszédét Fittler Kamil, az Iparművészeti Főiskola igazgatója tartotta. Az aradi tárlaton Polgáry Géza a már korábban említett nagy méretű *Szökött katona* és az *Aradi táj* című képekkel szerepelt. Az egyik újság külön is ki-

emelte a megnyitóbeszédéből a következő sorokat, amelyet most érdemes felidéznünk:

„A művészetet szerető és műértő ember, úgymond úgy érzi magát, mint egy sas, amely fölszáll a magasba és ott élvezi a tisztaságot és onnan néz le [...] és nem emelkedhet föl a csodás magasba, nem üdülhet föl a szabadság tiszta napfényében.”¹¹

A kiállítás anyaga a korabeli újsághírek szerint Aradról Temesvárra is átkerült, ahol az ipariskola helyisége-

Polgáry Géza: Aradi táj

8 Mesterházy Kálmán hagyatéka. Budapesti Hírlap 1898. 34. sz. 4.

9 II. Rákóczi Ferenc diadala. Nagybánya és Vidéke 1900. 8. sz. 3.

10 Lippich Elek (Kunszentmárton, 1862. ápr. 2.–Merano, Olaszország, 1924. ápr. 11.): költő, művészeti író. A kultuszminisztériumban a Művészeti Osztály vezetője volt. Nagyban segítette a szolnoki művésztelep létrejöttét (1901). Forrás: Wikipédia.

11 Műtárlat Aradon. Saját tudósítónktól. Pesti Hírlap 1899. 120. sz. 3.

iben rendezték be a tárlatot. Hasonlóan az előbbi két városhoz, itt is igen nagy volt az érdeklődés és nagy volt a siker.

MÁSODIK PÁRIZSI ÚTJA (1901–1906)

Polgáry Géza nyughatatlan, örök vándoréletet élt. Nemcsak Budapesten váltogatta a műtermeit, hanem az 1901-es év végén már újra Párizsban, a Julien Akadémián találjuk. Az akadémia egy híres festészeti és szobrászati magániskola volt, amelyet Rodolphe Julian francia festő (1839–1907) alapított 1867-ben. Az alapító számos tanítványa híres művész lett a századforduló környékének pezsgő párizsi művészeti életében. Polgáry Géza fiatal magyar festőművész is kiemelkedő sikert ért el, mert 1902-ben az év díjazottjaként *ezüstérmet* nyert. Az ebben az időszakban Párizsban festett képeinek nagy része amerikai műgyűjtők tulajdonába került. A francia fővárosban szintén *ezüstérmet* nyert egy másik magyar festő, Gerster Károly is.¹² Polgáry 1904 áprilisában szomorú hírt kapott Jászberényből: hetvenegy éves korában elhunyt szeretett édesanyja.¹³

Második párizsi tartózkodása alatt a Párizsi Kölcsönösen Segítő Magyar Egyesületnek először tiszteletbeli tagja, később pedig a titkára lett. A legtöbb esetben az ő vezetésével rendezték meg a műkedvelő színházi előadásokat. Egy kiemelten jól sikerült előadásról is beszámolt a honi magyar sajtó. Az újság híreiben külön is kiemelték, hogy a közönség sorai között olyan nevezetes magyar előkelőségek voltak jelen, mint Teleki és Lippe grófnők.¹⁴

A párizsi magyarság a hazafiasságról ott sem feledkezett meg, mert egy nagyszabású Rákóczi-ünnepet is tartott a magyar egyesület – számolt be az eseményről a folyamatosan jelen lévő és érdeklődő hazai sajtó. Egy műsorral is megemlékeztek a nagyságos fejedelemtől. A műsort Návay Aladár elnök és Polgáry Géza rendezték. Az előadás egy korrajz volt a szabadságharcról, amelyben szerepeltek korabeli vitézi énekek, kuruc szerenádok és a rodostói bujdosó évek dalai is elhangzottak a színvonalas kulturális program műsorában.¹⁵ A párizsi magyarok rendszeresen megünnepelték 1848. március 15-ét. Egy alkalommal Polgáry Géza mondta az ünnepi beszédet. Az ünnepséget a magyar hagyományok szerint a *Himnusz* eléneklése vezette be, majd az emlékezés végén a Szózat eléneklésével fejezték be az ünnepi műsort.¹⁶

UTOLJÁRA JÁSZBERÉNYBEN

A *Jászkürt* 1906. évi decemberi száma kiemelt hírként kezelte, hogy Polgáry Géza hamarosan újra visszatér Jászberénybe. A művésznek az volt a határozott célja, hogy a szülővárosában egy festő- és egy rajziskolát nyisson. A cikk még arra is kitért, hogy december volt az iskola megnyitásának a tervezett időpontja, és a kalkulált tandíj havi 20 korona lesz. „*Jászberény büszke önérzettel köszönti fiát*” – zárult a korabeli helyi sajtó cikke.¹⁷

Néhány műve a jászberényi Nagytemplomban megtalálható. Jászberényben a katolikus Nagytemplom oltárképeit 1909-ben idegen festővel csináltatták meg. Valószínű, hogy ez érzékenyen érintette őt. A főtemplomban a leghíresebb festmény *A kenyeret osztó Jézus*

12 Kitéüntetett magyar művészek Párizsban. Budapesti Hírlap 1902. 331. sz. 8.

13 Budapesti Hírlap 1904. 98. sz. 7.

14 A külföld magyarjai. Budapesti Hírlap 1903. 134. sz. 10.

15 A párizsi magyarok Rákóczi-ünnepé. Budapesti Hírlap 1903. 334. sz. 8.

16 A párizsi magyarok szabadság-ünnepé. Pesti Napló 1906. 81. sz. 8.

17 Polgáry Géza festőművész. Jászkürt 1906. december 6. 3.

képe, melyet Murillo stílusában festett meg, de egyöntetű vélemény, hogy ez a templom legjobb képe. Polgáry Géza megfestette Apponyi Albert képviselő képét is, aki Jászberénynek több mint 50 éven át volt országgyűlési képviselője. Egy híres jászberényi polgármester, Elefánthy Sándor portréját is megfestette, valamint Zrínyi Ilona és Thököly Imre arcképét. Jó néhány festményét a Jász Múzeum ma is őrzi.

IRÁNY AZ ÚJVILÁG (1908–1919)

Polgáry Géza 1907-ben kivándorolt Amerikába, New Yorkba. De miért is ment Amerikába egy a hazáját ennyire szerető ember? Többen megírták életrajzában, hogy a szabadság-szerető indiánok életét akarta tanulmányozni, és életük főbb mozzanatait meg is festette. Sajnos ezekről a festményeiről nem tudunk, és a korabeli amerikai újságok sem írtak róluk. Apponyi Albert gróf emlékirataiban beszámolt arról, hogy 1911-ben Amerikába történt látogatása során, egy ünnepi vacsora keretében találkozott a festővel.¹⁸

Az I. világháború kitörésekor éppen New Yorkban volt és levelet írt a *Budapesti Hírlap* főszerkesztőjéhez, a nagy tekintélyű Rákosi Jenőhöz. „*Magyar szóval magyar lélekkel*” vette papirosra gondolatait. Rákosi Jenő írta róla korábban: „*a művészek vándorösztöne*” soha nem hagyta nyugodni. A legtöbb időt New Yorkban töltötte, itt érte a Nagy Háború kitörésének híre. Leveléből az is kiderült, hogy elsőik között jelentkezett a magyar konzulátuson, haza akart jönni, és részt akart venni a háborúban a magyar érdekek képviselete mellett. De több hajó már nem indult Európába, és így „*a jó magyar piktornak ott kellett maradnia*”. Levelében a következőket is írta:

„*A háború arkangyala már egy éve elmúlt, hogy járja pokoli táncát. Zúg bömböl, hallom a diadalmas csaták borzalmasan szép csattogó-dörgő sikolyát, a fenséges lovasrohamok ördögi orkesztrumát. És én messze vagyok tőle! [...]*”¹⁹

Az volt a célja, hogy egy nagyobb sorozatban világháborús csataképeket fessen. A képek eladásából befolyó összegből akart a magyar, osztrák és német katonák özvegyeinek és árváinak támogatást nyújtani. Tudta, hogy e cél megvalósításhoz nagyon sok képet kellett volna megfestenie. Megadta a New-York-i címét, oda várta a harctéri élet mozzanatainak megörökítéséhez szolgáló képeket és történeteket. De ez sajnos csak terv maradt.

HALÁLA

Elsőként a *Wilmington Morning News* 1919. január 28-i száma számolt be arról, hogy Polgáry Géza – vagy ahogy az Újvilágban hívták: Geza de Polgary – szívroham következtében január 26-án Atlantic City-ben meghalt. Azt megelőző év áprilisától már súlyos beteg volt. Az újság szerint feleségének hetekkel azelőtt megjósolta közeli halálát. Hírt adott haláláról és nekrológot közölt az *American Art Annual* évkönyv, a *New York Tribune*, a *The Buffalo Enquirer* és a *Morning News*. Valószínű, hogy a gyász hírről beszámoló újságok listája nem teljes. A halálakor írt számos nekrológból külön is kiemelték, hogy még első, 1891/1892-es párizsi látogatásakor hallgatója volt Carolus-Duran²⁰ festőművész iskolájának. Az ott megszerzett tudását nagyon jól tudta hasznosítani későbbi művészi pályája során.

18 A *The Sun* című amerikai újság 1911. március 3-i száma számolt be az eseményről.

19 Egy amerikai magyar festő a magyar közönséghez. *Budapesti Hírlap* 1915. 264. sz. 13.

20 Charles-Auguste-Émile Durant híres francia festőművész volt, aki harmadik Francia Köztársaság legfelsőbb körébe tartozó személyeket festett meg. Portréfestési stílusa nagyon népszerű volt a festőművészek körében. Forrás: Wikipédia.

Az Egyesült Államokban arról lett híres, hogy nevezetes amerikai közéleti személyiségekről is készített portrékat. A leghíresebb portréja a volt amerikai elnökről, William Howard-Tafról²¹ készült. De készített portrét William Jay Gaynor amerikai politikusról is, aki New York város polgármestere volt, majd később a Legfelsőbb Bíróság tagja lett. Ugyanilyen híres volt a Russel Sage asszonyról készített portréja is, aki a férje halála után mecénásként vált nagyon ismertté az Egyesült Államokban. Booker T. Washingtonról is festett portrét, aki társalapítója volt a Tuskegee Egyetemnek.²²

Polgáry Gézáról hosszú évtizedeken keresztül egy sor sem jelent meg sem művészeti szaklapban, sem a jászsági, sem az országos napilapokban. E tanulmány elsődleges célja: ne felejtjük el a nevét. Az Újvilágban minden róla írt cikkben kiemelten szerepelt, hogy tőle még a király – Ferenc József – is vásárolt festményt. 2006-ban a neves angliai aukciós-ház árverésre bocsátotta a *Csónakban olvasó lány* című művét, a kikiáltási ár 10 ezer font volt és végül a leütéskor 25 ezer fontért vásárolták meg.

Legyünk büszkék művészetére és ápoljuk emlékét!

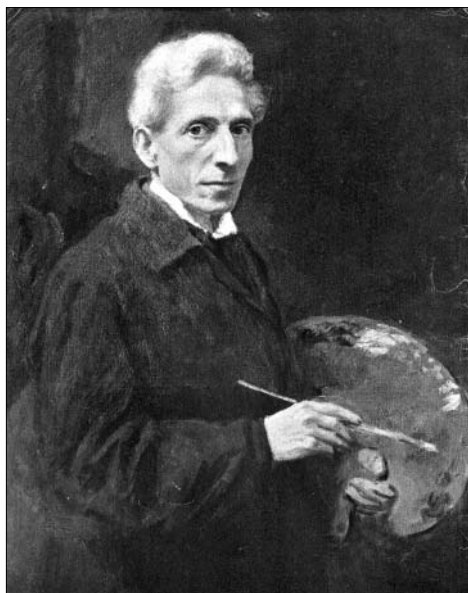
Metykó Béla Lóránt

Glatz Oszkár és Buják

A festőművész 1872. október 13-án született Budapesten Glatz Henrik és Fuchs Karolina gyermekeként.

Münchenben járt festőiskolába, ott ismerkedett meg Hollósy Simon körével (ez a festőcsoport jellemzően a naturalizmust vallotta magáénak), majd rövid időt töltött Párizsban a Julian Akadémián. 1896-ban tért haza, ekkor lett alapító tagja a nagybányai festőiskolának. Sokszor fölment az Izvorára – Nagybánya melletti magas hegy –, ahol tájképeket festett. Volt úgy, hogy 5 hónapot is eltöltött ott, a pásztorok és a favágók látták el elemmel, amikor lejött, hozta a szebbnél szebb tájképeit. Kortársai szerint ekkor készültek el munkásságának legjelentősebb darabjai. Rajztudása, technikai ismeretei vitathatatlanok voltak, ennek elismeréseként nevezték ki 1914-ben a Képzőművészeti Főiskola tanárává, alakrajzot tanított.

Közel negyven évig festett a Nógrád megyei Bujákon. Képein megörökítette a bujági tájat, a bujági embereket és festményein keresztül világ-

Glatz Oszkár: Önarckép

21 Az Amerikai Egyesült Államok 27. elnöke volt, 1909-1913 között töltötte be az elnöki tisztséget. Forrás: Wikipédia.

22 <http://www.encyclopediaofalabama.org/article/h-3024>